
Het Duane-(retractie-)syndroom

Aanvullende informatie website

Uitgave van de Nederlandse Vereniging van Orthoptisten
15 mei 2020

www.orthoptie.nl

Inleiding

Het Duane-syndroom is een oogbewegingsstoornis die vanaf de geboorte aanwezig is. De meest waarschijnlijke oorzaak is een aangeboren abnormale aansturing van één of meerdere oogspieren. Het Duane-syndroom komt vaker voor bij vrouwen dan bij mannen. Meestal is één oog aangedaan – vaker het linkeroog dan het rechteroog–, maar het kan ook beide ogen betreffen. Over het algemeen ondervindt men van het Duane-syndroom weinig of geen hinder.

Verschijnselen

De verschijnselen die bij het Duane-syndroom voorkomen zijn:

- verminderde beweeglijkheid van één of beide ogen, meestal in horizontale richting, maar soms verticaal
- oogstandsafwijking, vaak alleen bij een bepaalde blikrichting
- afwijkende hoofdstand (torticollis). Als reactie op de afwijkende oogstand neemt de patiënt, vaak ongemerkt, een afwijkende stand van het hoofd aan. De patiënt zal in dat geval het hoofd zo draaien dat de ogen weer kunnen samenwerken. Ook kan het zijn dat een patiënt dubbelziet en dat hij/zij met de torticollis weer enkelzien creëert
- wijder of nauwer worden van de ooglidspleet bij kijken in een bepaalde blikrichting;
- lui oog (amblyopie): Een lui oog kan alleen op jonge leeftijd ontstaan.

Verschillende vormen

Er zijn verschillende vormen van het Duane-syndroom, die ook weer in verschillende gradaties kunnen voorkomen. De drie hoofdvormen zijn:

Type 1

Bij rechttuit kijken staan de ogen recht of staat een oog naar de neus gedraaid (esotropie). Het aangedane oog kan niet of niet goed naar buiten, in de richting van het oor draaien; bij een poging hiertoe wordt de ooglidspleet wijder. De mogelijkheid om het aangedane oog naar binnen, richting de neus, te draaien is normaal ontwikkeld of slechts licht beperkt. In deze blikrichting ziet men juist een vernauwing van de ooglidspleet van het aangedane oog.

Type 2

Bij rechttuit kijken staan de ogen recht of staat een oog naar het oor gedraaid (exotropie). Het aangedane oog kan niet of niet goed naar binnen, in de richting van de neus draaien; bij een poging hiertoe wordt de ooglidspleet wijder. De mogelijkheid om het aangedane oog naar buiten, richting het oor te draaien is normaal ontwikkeld of slechts licht beperkt. In deze blikrichting ziet men juist een vernauwing van de ooglidspleet van het aangedane oog.

Type 3

Het aangedane oog vertoont een bewegingsbeperking zowel in de richting van het oor als in de richting van de neus. Het oog kan niet goed naar buiten en niet goed naar binnen draaien. Ook nu ziet men in de verschillende blikrichtingen vaak ooglidspleetvernauwing en ooglidspleetverwijding van het aangedane oog.

Op de bovenstaande vormen van het Duane-syndroom zijn vele varianten mogelijk. Soms ziet men bijvoorbeeld ook beperkte beweeglijkheid van het oog bij zien naar boven en/of naar beneden.

Behandeling

Voor het Duane-syndroom zelf bestaat geen behandeling: het is niet mogelijk om de aansturing van de spieren te veranderen. Indien er sprake is van een cosmetisch storende oogstand bij rechttuit kijken of een te storende afwijkende hoofdstand (torticollis), met als gevolg bijvoorbeeld nekklasten, kan een oogspieroperatie overwogen worden. In vrijwel alle gevallen zal echter ook na een oogspieroperatie het oog niet maximaal bewegen.

Als er een afwijkende oogstand is, bestaat een grote kans op het ontstaan van een lui oog (amblyopie). Wanneer dit het geval is zal dit lui oog behandeld moeten worden.

Prognose

Het Duane-syndroom is blijvend en de afwijking zal in de loop van de jaren over het algemeen niet verbeteren of verslechteren.

Meer weten?

- [Oogbewegingen](#)
- [Scheelzien](#)
- [Lui oog](#)

Met vragen of een verzoek om meer informatie kunt u bij uw behandelend orthoptist terecht.